DEVRE : III CİLT : V İÇTİMA SENESİ : II

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Üçüncü İnikat

8 Teşrinisani 1928 Perşembe

MÜNDERECAT

	Sayfa
1. — SÂBIK ZABIT HULÂSASI	22
2. — HAVALE EDİLEN EVRAK	22
3. — BEYANAT	26
1. — Başvekil İsmet Paşanın beyenatı.	26:29
4. — TAKRİRLER	29
1. — Erzincan Mebusu Saffet Bey ve rüfekasının İcra Vekilleri heyetine itimat beyan olunması hakkında takriri.	29:30,37:39
5. — MÜZAKERE EDİLEN MEVAD	22
1. — Maarif Vekâleti 1928 bütçesine 400 000 lira tahsisatı fevkalâde itası hakkında 1/577 numaralı Kanun Lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası.	23:25,31:33
2. — Rüsumat bütçesine 200 000 lira tahsisatı fevkalâde vaz edilmesi hakkında (1/276) numaralı Kanun Lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası.	25:26,34:36

1. — SABIK ZABIT HULÂSASI

İKİNCİ İNİKAT

5 Teşrinisani 1928 Pazartesi

Birinci Celse

Kâzım Paşanın Riyasetlerinde inikat ederek Kütahya Mebusu Recep Beyin Nafıa Vekâletine tayinine mütedair olan Cumhuriyet Riyaseti tezkeresi okundu.

Bilecik ve Cebelibereket mebusluklarına intihap edilen Asaf Bey ile Naci Paşanın mazbataları tasdik ve tahlifleri icra kılındı. Müteakiben encümenler intihabı yapılarak celse tatil olundu.

İkinci Celse

Kâzım Paşa tarafından küşat ve intihabat neticesi tebliğ olunarak perşembe günü toplanılmak üzere celse tatil olundu.

Reis	Kâtip
Kâzım	Afyonkarahisar
	Ruşen Eşref

Kâtip
Yozgat
Avni

2.— HAVALE EDİLEN EVRAK

Lâyihalar

1. — Rüsumat Bütçesine 200 000 lira tahsisatı fevkalâde vazı hakkında kanun lâyihası. (Bütçe Encümenine)

2. — Maarif Vekâleti 1928 bütçesine dört yüzbin lira tahsisatı fevkalâde itası hakkında kanun lâyihası. (Bütçe Encümenine)

Mazbatalar

1. — Rüsumat Bütçesine 200 000 lira tahsisat vaz edilmesi hakkında (1/276) numaralı kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası. (Ruznameye)

2. — Maarif Vekâleti 1928 bütçesine 400 000 lira tahsisatı fevkalâde itası hakkında (1/377) numaralı kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası (Ruznameye)

3. — Milli Müdafaa Vekâleti 1928 senesi bütçesine tahsisatı fevkalâde itası hakkında (1/274) numaralı kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası. (Ruznameye)

4. — Eskişehir'in Yenimahallesinde Yakup Hocaoğlu Nuri Efendi hakkındaki hatayı adlinin ıslahına dair (3/158) numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası. (Ruznameye)

5. — Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun dördüncü maddesinin tefsiri hakkında (3/133) numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Adliye, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları. (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma Saati : 14.35

REİS : Kâzım Paşa

KÂTİPLER : Ruşen Eşref Bey (Afyonkarahisar), Süreyya Tevfik Bey (Tokat)

REİS — Celseyi açıyorum.

5. — MÜZAKERE EDİLEN MEVAD

REİS — Ruznamemizde müzakere edilecek birşey yoktur. Ancak tab edilip azaya tevzi edilen iki kanun lâyihası vardır. Birisi Rüsumat Bütçesine, diğeri de Maarif Vekâleti Bütçesine tahsisatı munzamma itası hakkındadır. Eğer kabul buyurursanız bu kanunları bugün müzakere ederiz. (Muvafık sesleri).

Müzakere işini kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

1. — Maarif Vekâleti 1928 senesi bütçesine 400 000 lira tahsisatı fevkalâde itası hakkında (1/577) numaralı kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası. (1)

REİS — Maarif Vekâleti Bütçesine tahsisatı munzamma itasına dair kanun lâyihası bir defa müzakereye tabidir. Heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı? (hayır sesleri)

Maddelere geçilmesini kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

1928 Senei Maliyesi Maarif Vekâleti Bütçesine Tahsisatı Fevkalâde İtasına ve Muhtelif Devair Bütçelerine Mevzu Tahsisattan Bazılarının İmhasına Dair Kanun

Birinci Madde — 1928 senei Maliyesi Maarif Vekâleti Bütçesinde (Yeni Türk harflerinin istilzam eylediği masraf) namiyle yeniden açılan (718) nci fasla 400 000 lira tahsisatı fevkalâde olarak vaz olunmuştur.

MUSTAFA NECATİ BEY (MAARİF VEKİLİ (İzmir) — Tahsisatı munzammaya müteallik olan kanun lâyihasında paranın sureti sarfı hakkında sarih esaslar derc olunmadığı için zapta geçecek nokatın dercini istirham edeceğim. Malumu âlinizdir ki sarf meselesi büyük ve şümullü bir mesele olduğu için ayrı ayrı sarf olunacak mevadın derci kabil olmamıştır. Onun için burada bilumum masarif diye bütün şu masrafları kastettik, bunları arz ediyorum:

1. Dil heyeti tarafından basılan alfabe, gramer imlâ lügati vesairenin her türlü neşriyat masarifi.

2. Dil heyeti hakkı huzuru.

3. Yeni harflerle mektep kitapları basmak ve basılan kitaplara mükâfat vermek, bu kabil neşriyatı satın almak ve buna mukabil tabbı vesaire masraflarını vermek.

4. Halk dersanelerine ve millet mekteplerine ait her nev'i masrafı yapmak, bu dersaneler ve mekteplor için yeni harflerle mevkut, gayrı mevkut mecmua ve kitap vesaire basmak.

5. Devlet matbaasının tesisat ve inşaatına sarf etmek.

Bunların zapta geçmesini bilhassa istirham ederim.

REİS — Madde hakkında söz isteyen varmı? (hayır sesleri) Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

İkinci Madde — Muhtelif devairin 1928 senei maliyesi bütçelerinin merbut cetvelde muharrir fasıl ve maddelerinden ceman (400 000) liralık tahsisat imha olunmuştur.

---

(1) 4 numaralı matbua zaptın sonuna merbuttur.

Daireler	Fasıl	Madde	Muhassesatı Nev'i	Miktarı Lira
Maliye	194	1	Faiz ve acyo	160 000
Dahiliye	344	0	Vilâyat memurini maaşatı	5 000
»	346	0	Tahsisatı fevkalâde	10 000
»	382	0	788 numaralı Kanunun tatbiki masrafı	5 000
Hariciye	548	0	Hayat Pahalılığı ve kambiyo karşılığı	40 000
İktisat	795	2	Müstevli hayvan hastalıkları	22 000
Matbua	586	0	Ajans telgraf ücreti	30 000
Sıhhiye	594	0	Vilâyat memurini maaşatı	6 000
»	596	0	Tahsisatı fevkalâde	6 000
Umum Jandarma	473	1	Temdidi müddet zamaimi	1 000
» »	471	0	Maaşatı umumiye	5 000
» »	473	2	Müteehhil efradın aile maaşatı	1 500
» »	474	0	Tahsisatı fevkalâde	7 500
» »	485	2	Müfettişler harcirahı	1 000
» »	492	1	İaşe bedeli	2 500
» »	495	0	Staj için Avrupaya gönderilecek zabitan harcirahı	2 000
Tapu	330	1	Müstahdimin ücuratı	5 000
»	330	2	Müstahdimini muvvakte yevmiyesi	2 000
İskân	513	0	Vilâyat memurin maaşatı	2 000
»	515	0	Tahsisatı fevkalâde	5 000
Maarif	674	0	Vilâyat memurin maaşatı	11 500
Maarif	679	0	Tahsisatı fevkalâde	30 000
Nafia	723	2	Merkez müstahdemininin muvakkat ücuratı	1 000
»	725	2	Vilâyat müstahdemininin muvakkat ücuratı	1 000
»	736	0	Vilâyat mefruşatı ve demirbaşı	2 500
»	737	1	Tevir ve teshin	2 500
Nafia	740	1	Memurlar harcirahı	10 000
»	750	0	Ecnebi mütehassısları ve tercümanları	6 000
			Fenni kongreler ve şirketlerle müzakere	5 000
Nafia	753	0	Komisyon masrafı	
»	755	0	Konya ovası sulama idaresine muavenet	7 000
»	760	0	788 numaralı Kanunun tatbiki masarifi	5 000
			Yekûn :	400 000

REİS — İkinci maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü Madde — Bu Kanun neşri tarihinden muteberdir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dördüncü Madde — Bu Kanunun ahkâmını icraya Maliye Vekili memurdur.

MAZHAR MÜFİT BEY (Denizli) — Maarif ve Maliye Vekilleri memurdur densin.

HASAN BEY (Trabzon) — İstemez efendim, yalnız Maliye Vekili kâfidir.

MUSTAFA NECATİ BEY (Maarif Vekili) (İzmir) — Maliyeye aittir Paşam.

ŞAKİR BEY (Bütçe Encümeni Reisi) (Edirne) — efendim, mevzu maarif bütçesi olmak itibariyle Maarif Vekâletinin ismi de mevzubahs oluyor. Halbuki heyeti muhteremenin malumudur ki bütçesi yalnız Maliye Vekilinin memuriyeti ile Meclisi Âlinin kabulüne iktiran etmektedir. Bu da yalnız maarif bütçesinde yeniden açılan fasla tahsisatı fevkalâde

vazından ibaret olduğu için aynı formüle tebean yalnız maliye vekilinin memuriyeti ile iktifa edilmiştir (muafık sesleri).

REİS — Dördüncü maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun Heyeti Umumiyesi tayini esami ile reyinize arz olunacaktır. Kabul edenler beyaz, etmeyenler kırmızı rey varakası vereceklerdir.

2. — Rusumat bütçesine 200 000 lira tahsisatı fevkalâde vaz edilmesi hakkında (1/276) numaralı Kanun Lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1)

REİS — Kanunun Heyeti Umumiyesi hakkında söz isteyen varmı? (Hayır sesleri) maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1928 Senei Maliyesi Rusumat Bütçesine Tahsisatı Fevkalâde Vazına Dair Kanun

Birinci Madde — Matbaalarda istimal edilmek üzere ithal edilecek yeni Türk harflerinin gümrük resmi karşılığı olarak 1928 senei maliyesi rusumat bütçesine «Yeni Türk Harfleri, gümrük resmi karşılığı» namıyla yeniden açılan (306) ıncı fasla (200 000) lira tahsisatı fevkalâde olarak vaz olunmuştur.

HASAN BEY (Trabzon) — Efendim, bir meselenin tavzihi zaruri olduğunu zannediyorum. Bu madde dolayısiyle bir kere gümrük resmi rüsumat bütçesine mevzu tahsisatın ödenecek olan yeni harfler ithalatı kim tarafından getirilirse getirilsin, buradan mı mahsup edilecek, yoksa muayyen müessesatın, matbaaların getireceği harflere mi maksurdur, saniyen gümrük resminin bu tahsisattan mahsubu ne kadar zaman devam edecektir? Bu bütçenin nihayetine kadar olan müddet için midir? Yoksa temadimi edecektir? Bazı müessesatın haricinde erbabı ticaretin dahi bu müddet zarfında getirdiklerinin gümrük resmi dahi buraya mevzu tahsisattan mı ödenecektir? Bu noktaların tavzihini rica ediyorum.

ŞAKİR BEY (Bütçe Encümeni Reisi) (Edirne) — Efendim, madde metninde matbaalarda istimal edilmek üzere memleketimize ithal edilecek yeni Türk harflerinin gümrük resmi karşılığı olmak üzere rüsumat bütçesine iki yüz bin lira tahsisat vaz edildiği ifade olunuyor. Bu ibare tarzı da gösteriyor ki, encümenininzin kasdı ve Hükümetimizden aldığı izahattan anladığı şekle göre maddenin tertibinde derpiş ettiği mana şudur : Memleketimizde hiç bir müessese ve şahsı takyit etmeksizin ithal edilecek olan yeni Türk harfleri için gümrük resmi talep edilmeyecektir. Bu tahsisattan mahsubu icra edilecektir. İkinci nokta : Hasan Beyefendi bir müddet tasavvur edilip edilmediğini sual buyurdular. Bütçede vazedilmiş tahsisat bütçenin hukukuyla mukayyettir. Binaenaleyh Meclisi Âli eğer bu yolda bir muafiyetin temadisini arzu edecek olursa müteakip sene bütçesinde yine lazım gelen tahsisatın kabulü suretiyle bu muafiyeti idame edebilir. Encümeniniz rüsumat bütçesine vaz edilen tahsisat miktarını ve bütçe senesi haddine tabi olmak üzere bu muafiyetin kanunda nazarı itibara alındığını söylemekle iktifa eder.

ŞÜKRÜ BEY (Çanakkale) — Efendim Encümenden bir sualim var. Mahza gümrük resmi verilmeyerek memlekete girmiş olan harflerin gümrük resmine tekabül etmek üzere muayyen bir miktar konuluyor. Acaba Encümeni Âli azası düşünmemiş midir ki, kuvvetli bir sermaye bu gümrük resminin belki yarısını beliğ edebilecek sipariste bulunup harf ithal ederse müessesatı resmiyenin harf ithalinde düçarı müşkülat olması ve harf istihsaline karşı o adamın mütemayiz bir mevkide bulunması tehlikesi yok mudur?

ŞAKİR BEY (Bütçe Encümeni Namına) (Edirne) — Efendim, Hükümetten gelen teklif ile mukayese buyurulduğu takdirde Encümenimizin, tenkisi nazarı itibara almadığı görülür. Diğer taraftan kendi yapmış olduğu hesabata göre de iki yüz bin liralık gümrük resmi muafiyetiyle memleketimize ithal edilecek hurufatın memleketimiz ihtiyacatına kâfi gelebileceği kanaatı hâsıl olmuştur. Bunun haricindeki hususat tatbikata mütedairdir. Şüphesiz ki, Hükümet tahkikatın göstereceği lüzuma göre tedabir ittihazını nazarı itibara alır.

REİS — Başka söz isteyen var mıdır? (Hayır sesleri) Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci Madde — 1928 senei maliyesi nihayetine kadar memlekete ithal edilecek Türk harflerinden tarife mucibince istiyfası icabeden rüsum birinci madde ile yeniden açılan fasla masraf ve taalluk ettiği varidat faslında irat kaydolunur.

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı? (Hayır sesleri) Kabul edenler lütfen el kaldırsın... Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın... Kabul edilmiştir.

Üçüncü Madde — Bu Kanun neşri tarihinden muteberdir.

---

(1) 3 numaralı matbua zaptın sonuna merbuttur.

REİS — Maddeyi kabul edenler lütfen el kaldırsın... Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın... Kabul edilmiştir.

Dördüncü Madde — Bu Kanunun ahkâmını icraya Maliye Vekili memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler lütfen el kaldırsın... Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesi tayini esami ile reyinize arz olunacaktır. Kabul edenler beyaz, etmeyenler kırmızı rey vereceklerdir.

Efendim Maarif Vekâleti bütçesine tahsisatı fevkalâde itasına dair Kanuna rey vermeyen varsa lütfen reylerini versinler.

Ârâ istihsali muamelesi hitam bulmuştur. Rüsumat bütçesine tahsisatı fevkalâde vazına dair Kanuna rey vermeyen varsa lütfen reylerini versinler. Ârâ istihsali muamelesi hitam bulmuştur.

Efendim reylerin neticesini arz ediyorum.

1928 senei maliyesi Maarif Vekâleti bütçesine tahsisatı fevkalâde itasına ve muhtelif devair bütçelerine mevzu tahsisattan bazılarının imhasına dair olan kanuna 248 zat rey vermiştir. Muamele tamamdır. Kanun 248 reyle müttefikan kabul edilmiştir.

1928 senei maliyesi Rüsumat Bütçesine tahsisatı fevkalâde vazına dair olan Kanuna 241 zat rey vermiştir. Muamele tamamdır. Kanun 241 reyle müttefikan kabul edilmiştir.

3. — BEYANAT

1. — Başvekil İsmet Paşanın beyanatı.

REİS — Efendim, Başvekil Paşa Hazretleri beyanatta bulunacaklardır.

BAŞVEKİL İSMET PAŞA (Malatya) — Muhterem efendilerim,

Hükümetin hangi yollarda hangi hedeflere doğru yürüyeceği büyük Reisicumhur Hazretlerinin yüksek salâhiyetli lisanları ile tayin ve ifade buyurulmuştur.

Bu sebeple dahili ve harici siyasetimizin anahatlarına veya iktisadi ve mali zihniyet ve tasavvurlarımıza dair beyanat yapmak niyetinde değilim. Halin daha açık ifadesine, anaprensiplerin tatbikatını nasıl anladığımızı göstermeye medar olacak münferit meselelerden bahsedeceğim.

Türk harflerinin bütün vatandaşlara kapılarının önünde, ve işlerinin başında öğretilebilmesi için daha bu sene içinde millet mektepleri teşkilatı yapacağız. Bu teşkilat şehir ve köy, bütün yurdu kaplayacak, vatandaşların işlerinin maişetlerinin en müsait devirlerinde ve yanlarında ya iki aylık ya dört aylık kurslar açılacak, şehirde ve köyde mektepler, muayyen içtima mahallerine gelmeye vakitleri müsait olmayan vatandaşlar için seyyar muallim teşkilatı yapılacak; Devletin en büyüğünden en küçüğüne kadar bütün memurları millet mektepleri teşkilatının ihtiyaca göre çalışacakları. Reisicumhurumuz Hz. millet mektepleri teşkilatının Umumi Reisliğini ve Başmuallimliğini kabul buyurmuşlardır. (Şiddetli alkışlar) Bu teşkilat ile bir senede, vatandaşın maişet hayatındaki düzenini hiç sarsmaksızın geçkin yaşlarda bir kaç yüz bin nüfusu okutabileceğimizi hesap ediyoruz.

İlk tahsili fiilen umumi bir hale getirmek meselesini enine boyuna ve çok özen ile tetkik ettik. Bu, günkü usul ile ilk tahsil varabileceği hedeflere varmış gibidir, idarei hususiyelerin yerli varidat ile yerli ilk mekteplerle uğraşması tarzında şimdiye kadar takip edilen usulün bugünkü vaziyeti şudur : Varidatı müsait olan yerler ilk ihtiyaç haricinde geniş sarfiyata temayül edecek hale gelmişler, varidatı müsait olmayan yerler tevakkuf ihtimali karşısında kalmışlardır.

Halbuki bu memleketin ilk tahsile umumi ve hususi idarelerden tahsis ettiği varidat ki, 20 milyonu geçecek kadardır, bir elden yani Büyük Millet Meclisinin Maarif Vekâletinden sarf olunarak bütün memlekette bir plana göre mütevazi fakat sıhhî ve temiz ihtiyaca kâfi binalarla ilk tahsili bütün vatana fiilen umumi kılmak mümkün olacaktır. Tetkikatımız seneler sürdü. Vasıl olduğumuz kanaat budur.

2. Kuraklığa karşı aldığımız tedbirleri arz edeceğim :

Kuraklık mıntıkalarındaki vatandaşlara çok iş göstermeye çalıştık. Nafıa yollar tahsisatından 250 000 lirayı bu mıntıkalara tahsis etti bu para size çok az görünmesin. Bilirsiniz ki, yol tahsisatı esasen Nafiada değil, idarei hususiyelerdedir. Nafıa olan ancak müstesna işler içindedir. İdarei hususiyeler bütün nafıa tahsisatlarını vilayet dahilindeki kurak mıntıkalara teksif ederek halka iş buldular.

Nafıa elindeki su işleri parasının yarısını bu mıntıkaya verdi. Konya'da İnevi kanalını 25 000 lira ile ihale etti ki, bunun ile 10 000 dönüm sulanabilecek. Aksaray Ulu Irmak kanalına başladı, 50 000 lira tahsisat verdi. Bununla 75 000 dönüm sulanabilecek.

Konya civarındaki çiftlik kanalları için, Esmil kanalı için, tahsisat verdi. Bunlar 8 000 dönüm sulayacak. Çomra'da 50 000 lira ile işe başladı. 130 Km. tulündeki kanal, Beyşehir gölündeki yeraltı kanalı temizleniyor. Ereğli bataklığının kurutulması ile 70 000 dönüm arazinin Ilgın'da 40 - 50 bin dönüm arazinin ziraate yarar bir hale getirilmesi düşünülmüştür.

Kuraklık mıntıkada sarf ettiğimiz bu tahsisat bütçemizde bu işler için bulunanın yarısıdır.

Verdiğimiz doğru ayrılıp yerine sarf edildiğini bu tafsilat gösterir ümidindeyim.

Devlet Demiryolları dar mıntıkalarımızdan işyerlerine gidecek olanlara tarifelerini yüzde 75'e indirdi. Ucuz yerlerden yiyecek ve yemlik tedarik ederek icabeden yerlere mal olduğu ucuz fiyatla yetiştirmeye çalıştı. Zahire, un, saman nakliyatında yüzde elli tenzilat yaptı. Bu tedbirlerin neticesi olarak demiryolu uğrağı yerlerde fiyatlar ağırlaşmadı.

Ziraat Bankasının dar mıntıkalara iki defada tahsis ettiği tohumluk ikrazı (2 310 000) liradır. Bu mühim rakamdır. Bundan başka darlık mıntıkalardaki borçlara müsait davranmak gibi bir banka için pek ağır bir gayreti de esirgemedi. Ayrıca 58 000 lira yemlik ve un tedariki için sıkıntılı yerlere faizsiz ikraz yaptı. Milletin öz malı olduğu Cumhuriyette teayyün ve tahakkuk eden kıymetli müessese için bu hizmetle yüksek iftihar medarıdır. (Alkışlar)

Tuz inhisarı her sene tuzlu göldeki, yavşan, Başhan kaldırım tazlarından 30 000 ton alırdı. Bu sene 90 000 ton aldı. Burada her sene 87 000 lira sarf olmasına mukabil bu sene şimdiye kadar 280 000 liralık sarfiyat yapılmıştır. Tuzun çıkarılmasında, taşınmasında kolaylık verecek tedbirler de ayrıca alınmıştır.

Hükümetin umumi ve esas tedbirleri yanında hayır müesseselerimizden Hilali Ahmerin muavenetinden iftiharla bahsedeyim. Hilali Ahmer içtimai heyetimizin umumi zaruretlerini tehvin için 500 000 lira tahsis etti. Bundan 65 000 lirası Birinci Umumi Müfettiş emrine, 20 000'i Malatya, ve havalisine gönderildi, mütebakisi Konya, Aksaray, Yozgat, Kırşehir, Eskişehir, Afyonkarahisar, Çankırı vilayetlerine gönderilmiştir.

Hükümetin ve millet cemiyetlerinin tedbirleri, semeresi olarak hiç bir yerde kuraklık afet manzarası almadı.

Kuraklığa karşı aldığımız tedabirleri izah ederken kuraklığın ıstıraplarını hiçe indirmiş olduğumuz gibi bir mana çıkarılmasından sakınırım. Kuraklık gibi, bolluktan başka devası olmayan bir hale karşı ancak acilen geniş nispette hafifletecek faaliyetten bahsolunabilir. Türk Milleti ve onun Hükümeti de ancak bunu yaptı.

Memleketimizin diğer kısımlarında mahsul iyidir. Yayla kısımlarda rastgeldiğimiz güçlüğün tabii ve iktisadi sebepleri vardır. Yayla vilayetlerimiz, yalnız hububat ziraati yapıyorlar. Vakıa bizim Yayla buğdaylarımız altın pahasında dünyanın en nefis malıdır, bu muhakkaktır. Bir de Yaylada bir kaç senedir geniş ekilmeye heves edilmiştir, halbuki çiftçi bir cins ziraata dayanıp kaygusuz olmamalıdır. Babalarımızın yaptıkları gibi ziraat içinde biraz olsun sulanmış ekin bulunmalıdır. Bu seneler yalnız memleketimizde değil, bir çok memleketlerde de iklimler normal olmaya bir gidiş gösterdi.

Efendiler, anatedbirlerimiz, ne kadar esaslıdır. Demiryolu uğrayan yerlerde fiyatlar ağırlaşmadı, yardımları, vasıtaları yetiştirmekte güçlük çekmedik. Malatya'da, Elaziz'de bugünkü pahalı fiyatlar bir iki sene sonra normal fiyattan farklı olmayacaktır. Mesela Elaziz çok iyi mahsul aldığı zaman gönderip satamaz. Fena mahsul aldığı zaman getirip ucuz geçinemez, geçen bu sıkıntı seneleri içinde hep darlığa rağmen Şimendifer inşasında ısrarımızın isabetini görmüş oluyorsunuz. İşte önümde bir cetvel duruyor ki, inşa edilen altı şimendifer hattında 20 000 amele çalıştığını gösteriyor. Altı istikamette şimendifer inşaatı 20 000 amele. İki rakam ki, Türk Cumhuriyetini anlatmak için manaları pek inandırıcıdır sanırım. (Alkışlar)

Efendiler, muvassaladan bahsederken yollara ehemmiyetle temas edeceğim. Size 1929 senesi yol faaliyetimizin kati hesabını hikâye edeceğim. İki milyon yol mükellefi yazılmış, sekiz milyon liralık kısım para ile, 280 000 vatandaş kendileri çalışarak borçlarını ödemişler. Yapılan işlerin müfredatı da önümdedir.

Bu rakamları dikkatle tahlil ettim. Bir defa 13 milyon 600 000 nüfusun 18'den 60'a kadar mükellefleri 2 milyondan fazladır, sonra 7 milyonluk para ve 280 000 amele 2 milyon mükellefi dolduramaz, demek ki Yol Kanununun verimini alamıyoruz. Pek kaçırıyoruz. Sonra memleketin dört köşesinde arazi üzerinde bizzat gördüklerimiz ele geçenin iyi sarf olunduğuna inan vermiyor, yanımda bir büyük veya küçük memurla her hangi bir yoldan geçerken yolun eninden, uzunluğundan, dikliğinden, yapılışından, köprüsünden yahut dönemeç yerlerinin darlığından şikâyet etsem yanımdaki efendi masumane bir gayretle derhal, bu eksikleri düzeltecek yeni bir güzer-

gâh bulduğunu veya aradığını söyler. Fen memuru ve mühendis eksikliğinden şikâyette umumidir. Demek ki, arkadaşlarım, Yol Kanununun gelirini tam almak yol işlerini şimendifer gibi hususi görüşler, mülâhazalarla sarsılmayan sağlam fenni esaslara bağlamak fen memuru ve mühendis şikâyetlerine nihayet vermek lazımdır. (Bravo sesleri)

Bu suretle biz senede her halde on beş milyonluk iş elde edebiliriz. Bu büyük bir neticedir, bu neticeyi mühimsememek takatimizi yıpratabilir bir israftır.

Nafıa bize yol işlerini saydığım anahatlar içinde nizama koyacak bir program hazırlayacaktır. Hükümetin başlıca işlerinden biri de programın tatbiki temin olacaktır.

Efendiler, çeşitli mahsul, sağlama bağlanmış çiftçilik, bol ve nefis mahsul su ihtiyacının teminini ve fennin sultası dahilinde tanzimini istiyor. Bu memleketin on, on beş sene zarfında iki yüz milyon lirayı su işlerine sarf etmesi lazımdır. (Alkışlar) Dar senelerde şimdiye kadar şimendiferlere seksen milyon sarf edebilmiş olanların tecrübesiyle su işleri için 200 milyon lirayı bu memleketin verebileceğine güveniyoruz. İlk devre için yüz milyonluk kanun isteyeceğiz. Gerçi bütçeye yalnız iki milyon ekledik, fakat büyük işi Büyük Meclisin kararıyle bir kanuna bağlayınca artık bu senenin ve gelecek senelerin artırmaları hep ve evvela su işlerine gidecek. Üç sene içinde senelik taksit on milyona çıkacaktır. Bu sene iki, üç yüz bin lira ile yapabildiklerimizi saymıştım ki, bunları göz önüne alınca iki milyon ile ne kadar iş yapılacağı kendiliğinden anlaşılır.

Şimdi arkadaşlar, iktisadi hayatımızın bazı cephelerinden bahsetmek isterim. Asrın başlıca meselelerinden olan ucuza maletmek, ucuz fiyatla pazara çıkarmak prensibi bizde henüz olgun görünmüyor, bundan bilhassa müstekiyiz, yediğimiz ekmek bile bugünkü iktisadi şartların haricindedir. Bütün memleketin bizim ikinci nevi ekmeğimizi bir çeşit olarak yemesinde bir mahzur yoktur. (Bravo sesleri)

Buğday gümrüğünü indirip indirmeyeceğimize de merak edilmektedir. İktisadi şartların gereğine göre Büyük Millet Meclisinin yeniden ne kararlar alacağını keşfetmeye çalışmak beyhudedir, fakat buğday rüsumu mühim bir kısmı yalnız hububat ziraati yapan çiftçilerimizi himaye ettiğine göre böyle bir tedbir kolay düşünülmez. Biz bugünkü şartlarda böyle bir lüzum görmüyoruz.

İktisadi zihniyet ve faaliyetimiz harici ticaret ile lazım olduğu kadar uğraşmamaktadır. Harici ticaretin tedbirlerini münhasıran Hükümetten beklemek âdetinden çıkmaya mecburuz. Mesela incir mahsulünde bu yolda ameli zihniyetle çalışan ve muvaffak olan müesseselerimiz vardır. Diğer başlıca mahsullerimizde de bu faaliyetin kuvvetli teşekküllere istinat etmesine Hükümet bütün kuvvetini yardımlı kılmaya hazırdır.

Tütün mahsulümüz için bir hususi nokta arz edeceğim. Haklı şöhret bütün dünyaya yayılmış olan tütünlerimizden istifade etmek isteyen bir çok memleketler var ki sanatta ihtisası malum olan inhisar idaremiz ile muameleye girişmek istiyorlar. Bilirsiniz ki Türkiyede inhisar meselesi hususi bir kanun ile bir kaç seneden beri tecrübe devrindedir.

Tecrübe inhisar usûlünün bu memleket için en doğru olduğunu isbat etti. Beş sene evvel hazineye 4-5 milyon lira gelir bırakan Reji, devlet elinde, içinde bulunduğumuz senenin gelirini 22 milyona bağlamak yolundadır. (alkışlar)

Hal böyle iken inhisarın atisi malum olmadığı zanniyle faydalı faaliyetleri sekteye maruz bulundurmak manasız ve zararlı oluyor. Tütün İnhisarı Kanununun bu hakikatlere göre mutalâa ve tadilini büyük meclise teklif etmek kararındayız.

İktisat hayatımızda hangi nevi müracaatlara karşı Hükümetin müsait bulunmadığından da bahsetmeyelim. Bir kelime ile hulâsa ederek diyeceğim ki, hazineden hususi ihtiyaçlar için muavenet taleblerine karşı koymak mecburiyetindeyiz. Yalnız ve haksız bir düşünce ile Devlet hazinesini gerek doğrudan doğruya gerek inhisarlar ile bilvasıta mal satan alan bir hayrat ocağı sanmak, mücadele edilmek lâzım gelen bir zihniyettir.

Hükümet bu yaptıkları mukavele külfetlerinden şu veya bu mazeret ve vasıta ile kurtulabilmek ümidini zihinlerden silmeye çalışıyoruz. Çünkü : Bu ümit ciddi iş sahiplerini meydandan kaldırmakta, iş sahiplerini alım satımda iktisadi faidelere uymak gayretinden ayırmaktadır. Bilmem kaçıncı elde, fahiş faizle büyük alış veriş heveslilerinin tütün veya müskirat inhisarlarına mal satmak için türlü müracaatlar bu kabilindendir.

İnhisar idarelerinin tabii çalıştıkları sahalarda nazımlık vazifeleri söz götürmez. Bu vazifenin hududu umumi menfaat ve hazinenin hukuku ile çerçevelidir.

Türkiyede büyük iş deruhte eden harici sermaye veya taahhüt sahiplerine karşı vaziyetimiz dürüst ve sarihtir. Biz bir mukavele ile Hükümete düşen

taahhütleri dikkatle, hiç zahmet vermeksizin yerine getirmeye çalışırız.

Mukavelede yazılı olan taahhütleri hakkiyle tutmaya kudreti olan bir çokları bir güçlüğe uğramadan işlerini görmekte, kazançlarını almaktadırlar. Bir mukavelede karşımızdakinin taahüdünü ciddi olarak talep ve istihsal etmeye dikkat etmek vazifemizdir. Taahhüdünü tutmaya kudreti veya niyeti olmayanlara karşı müsamahamız yoktur. Fesholunan veya mahkemelere düşen işlerin sebebini bu izahatta aramak lâzımdır. Efendiler; mali vaziyetimizin iyi ve ümitlerle dolu gidişini düzgün tutmak için pek dikkatli olduğumuzu söylemek isterim. Maliyemiz pek az memleketlere isabet eden ağır vazifeler almıştır, memleketin umumi idaresini, siyasi ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran hazine milletin asırlık büyük eksikliklerini de bir sıraya koyarak tamamlamaya girişmiş ise, onun sıhhatini korumak için bizim nasıl helecan içinde bulunmamız lazım geldiği anlaşılır. Şimendüfer ile uğraşan, su işlerine başlıyan, memlekette para, kredi, istikrar, gibi hayati meseleleri düzeltmek gayretinde bulunan maliyemizin bilhassa büyük meclisin uzağı gören yardımı ile, gelecek vaziyetini daha sağ ve daha sağlam görmekteyiz. (alkışlar) Bildiğimizi milletimiz karşısında alenen söylemek mecburiyeti ile derim ki, bu memleketin kötülüğünü isteyenler onun siyasi ve idari zayıf zamanı kadar ve hatta ondan ziyade hazinesinin dar ve işlemesi bozulmuş zamanını beklerler.

Yeni devrin ve yeni neslin hükümet adamları ve millet vekilleri bilhassa mali hatalardan bir kâbus gibi çekineceklerdir. (Bravo sesleri alkışlar) Devlet Bankasını açmak kararı artık hükümetler sahasının üstünde milli bir karar olmuştur. Biz bu milli emele bu sene vücut verecek tedbirlerle meşgul olacağız. Devlet bankalarının her yerde hususiyetleri vardır.

Bizdekinin memleket menfaat ve iktisadiyatı ile, bağsız, kayıtsız uğraşabilecek bir nizam ile doğacağını söylemeye bilmem lüzum var mıdır. Senelerden beri askıda duran Anadolu hattının satın alınması müzakeresinin neticesini Büyük Meclise takdim edebileceğimizi umuyoruz. Biz bu müzakerede iki tarafın da memnun olabileceği haklı bir uzlaşma fikri taşıdık.

Efendiler: size başlıca meselelerimizi arz ettim. ilave edeceğim şudur: Türkiyenin büyük meseleleri kısa bir zamanda hallolunamıyor. Bunun sebebi yeni Türk cemiyetinin milli ve hayati meselelerinde avutma ve oyalama ile asla bir idare ile mücehhez olduğunun iyice kavranmış olmasıdır.

Fakat söylemek isterim ki geçen uzun zamanlar bir çeşit imtihan ihtimalleri bu memlekete ancak yeni muvafakiyetler hazırlayacaktır. (alkışlar)

Geçen beş senede olan budur. Gelecek senelerde aynı neticeleri emniyetle beklemek için de davalarımızda hak, bünyemizde kuvvet görüyoruz.

Muhterem Efendiler, şimdi sizden anaprensiplerinin düşünüşlerini ve tatbik meslekini yeniden dinlediğiniz, bahusus icra vekâletinizi nasıl kullandığını iş başında tecrübe ettiğiniz Hükümete karşı tasvip ve itimadınızın ne halde bulunduğunu göstermenizi istiyoruz ve bunu rica ediyoruz. (şiddetli ve sürekli alkışlar).

4. — TAKRİRLER

1. — Erzincan Mebusu Saffet Bey ve rüfekasının İcra Vekilleri Heyetine itimat beyan olunması hakkında takriri.

REİS — Efendim, bir takrir vardır okunacaktır.

Riyaseti Celileye

Başvekil İsmet Paşa Hazretlerinin mesaili dahiliye ve hariciye hakkındaki izahatı kâfi görülerek tasvip ve beyanı itimat olunmasını teklif eyleriz.

Erzincan Saffet — Afyonkarahisar Ali — Tekirdağ Cemil

REİS — Efendim, bu takriri tayini esami ile reye arz ediyorum. Lütfen reylerinizi istimal buyurunuz.

Efendim reylerini vermeyenler reylerini versinler.

Ârâ istihsali hitam buldu.

Neticei ârâyı arz ediyorum. İsmet Paşa Hükümetine itimat beyanı için 257 zat reye iştirak etmiştir. 257 reyle müttefikan İsmet Paşa Hükümetine beyanı itimat olunmuştur. (Şiddetli ve sürekli alkışlar).

BAŞVEKİL İSMET PAŞA (Malatya) — Muhterem Efendiler; itimadınıza bilhassa teşekkürler ederim. Başlıca emelimiz bu itimadın yerinde olduğunu

İspat etmeye çalışmak ve muvaffak olmaktır. Sizin müzaharet ve itimadınızla her müşkül yenilir. (Şiddetli alkışlar).

REİS — Pazartesi günü saat on dörtte içtima etmek üzere celseyi tatil ediyorum.

Kapanma Saati : 16.00

1928 Senei Maliyesi Maarif Vekâleti Bütçesine Tahsisatı Fevkalâde İtası ve Muhtelif Devair Bütçelerine Mevzu Tahsisattan Bazılarının İmhası Hakkındaki Kanunun Neticei Ârâsı

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza adedi	:	316
Reye iştirak edenler	:	248
Kabul edenler	:	248
Reddedenler	:	—
Müstenkifler	:	—
Reye iştirak etmeyenler	:	66
Münhaller	:	2

[*Kabul Edenler*]

ADANA
Hilmi B.
Kadir B.
Kemal B.

AFYON KARAHİSAR
Ali B.
Haydar B.
İzzet B.
İzzet Ulvi B.
Musa Kâzım B.
Ruşen Eşref B.

AKSARAY
Besim Atalay B.
Kâzîm B.
Neşet B.

AMASYA
Esat B.
İsmail Hakkı B.

ANKARA
Ali B.
Halit Ferit B.
İhsan B.
Rifat B.
Sami B.
Talât B.

ANTALYA
Ahmet Sâki B.
Dr. Cemal B.
Rasih B.
Süleyman Şevket B.

ARTVİN
Asım B.
Mehmet Ali B.

AYDIN
Dr. Reşit Galip B.
Mithat B.

BALIKESİR
Ali Şuuri B.
Emin B.
Hayrettin B.
İsmail Hakkı B.
Mehmet Âkif B
Mehmet Cavit B.
Osman Niyazi B.
Sadık B.

BEYAZIT
Halit B.
İhsan B.
Şefik B.

BİLECİK
Asaf B.
Rasim B.

BİTLİS
İlyas Sami B.
Muhittin B.
Muhittin Nami B.

BOLU
Cemil B.
Falih Rıfkı B.
Şükrü B.

BURDUR
Salih Vahit B.

BURSA
Ahmet Münir B.
Bakteriyolog Refik B.
Dr. Esat B.
Dr. Şefik Lütfi B.
Muhlis B.
Mustafa Fehmi B.
Refet B.

CEBELİBEREKET
Ali Rıza B.
Naci Paşa

ÇANAKKALE
Mehmet B.
Samih Rıfat B.
Şükrü B.
Ziya Gevher B.

ÇANKIRI
Mustafa Abdülhalik B.
Rifat B.
Talât B.
Ziya B.

ÇORUM
İsmail Kemal B.
İsmet B.
Münir B.
Ziya B.

DENİZLİ
Emin Arslan B.
Haydar Rüştü B.
Mazhar Müfit B.
Necip Âli B.
Yusuf B.

DİYARBEKİR
İshak Refet B.
Kâzım Paşa
Rüştü B.
Zekâi B.

EDİRNE
Faik B.
Hasan Hayri B.
Şakir B.
Zeki Mesut B.

ELÂZİZ
Hasan Tahsin B.
Mustafa B.
Nakyettin B.

ERZİNCAN
Abdülhak B.
Aziz Samih B.
Mustafa B.
Saffet B.

ERZURUM
Ahmet Fikri B.
Asım B.
Aziz B.
Nafi Atuf B.
Nafiz B.
Necip Asım B.

ESKİŞEHİR
Ali Ulvi B.
Dr. İsmail Besim Paşa
Emin B.
Sait B.

GAZİANTEP
Ahmet Remzi B.
Ali Cenani B.
Kılıç Ali B.
Reşit B.
Şahin B.

GİRESUN
Hacım Muhittin B.
Kâzım B.
Şevket B.

GÜMÜŞHANE
Halil Nihat B.

İSPARTA
Hüseyin Hüsnü B.
İbrahim B.
Mükerrem B.
Rıza B.

İÇEL
Emin B.
Hakkı B.

İSTANBUL
Behiç B.
Dr. Hakkı Şinasi Paşa
Dr. Refik B.
Fuat B.
Hamdi B.
Hamdullah Suphi B.
Hüseyin B.
İhsan Paşa
Süreyya Paşa
Tevfik Kâmil B.
Ziyaettin B.

İZMİR
Enver B.
Hüseyin B.
Kâmil B.
Mahmut Celâl B.
Mustafa Necati B.
Mustafa Rahmi B.
Münir B.
Osmanzade Hamdi B.
Saraçoğlu Şükrü B.

KARS
Ağaoğlu Ahmet B.
Baha Tali B.
Dr. Sadrettin B.
Halit B.

KASTAMONU
Ali Rıza B.
Cemal B.
Hasan Fehmi B.
Refik B.
Velet Çelebi B.

KAYSERİ
Ahmet Hilmi B.
Dr. Burhanettin B.
Hasan Ferit B.
Reşit B.

KIRKLARELİ
Dr. Fuat B.
Mehmet Nahit B.
Şevket B.

KIRŞEHİR
Hazım B.
Lütfi Müfit B.

KOCAELİ
İbrahim B.
İbrahim Süreyya B.
Kemalettin B.
Kılıçoğlu Hakkı B.
Ragıp B.
Reşit Saffet B.
Salâhattin B.

KONYA
Ahmet Hamdi B.
Fuat B.
Hüsnü B.
Kâzım Hüsnü B.
Musa Kâzım B.
Mustafa B.
Naim Hâzım B.
Refik B.
Tevfik Fikret B.
Zühtü B.

KÜTAHYA
Cevdet B.
İbrahim B.
İsmail Hakkı B.
Niyazi Asım B.
Recep B.

MALATYA
Abdülmuttalip B.
Dr. Hilmi B.
Mahmut Nedim B.
Vasıf B.

MANİSA
Âkif B.
Dr. Saim B.
Kâni B.
Mehmet Sabri B.
Mustafa Fevzi B.
Osman B.
Yaşar B.

MARAŞ
Abdülkadir B.
Mehmet B.
Nurettin B.

MARDİN
Abdürrezak B.
Ali Rıza B.
İrfan Ferit B.
Nuri B.

MERSİN
Ali Münif B.
Hakkı B.

MUĞLA
Nuri B

NİĞDE
Ata B.
Faik B.
Galip B.
Halit B.

ORDU
Hasan Fahri B.
İsmail B.
Recai B.
Şevket B.

RİZE
Âkif B.
Âtıf B.
Esat B.

SAMSUN
Âdil B.
Ali Râna B.
Dr. Asım B.
Ethem B.

SİİRT
Halil Hulki B.
Mahmut B.

SİNOP
Refik İsmail B.
Yusuf Kemal B.

SİVAS
İbrahim Alâeddin B.
Necmettin Sadık B.
Rahmi B.
Şemsettin B.

ŞARKİ KARAHİSAR
İsmail B.
Mehmet Emin B.
Tevfik B.

TEKİRDAĞ
Celâl Nuri B.
Cemil B.

TOKAT
Bekir Lütfi B.
Mustafa Vasfi B.
Süreyya Tevfik B.

TRABZON
Ali Becil B.
Danış B.
Hasan B.
Nebizade Hamdi B.
Süleyman Sırrı B.
Şefik B.

URFA
Dr. Rafet B.
Ferit Celâl B.
Refet B.

VAN
Hakkı B.

YOZGAT
Avni B.
Hamdi B.
Salih B.
Süleyman Sırrı B.
Tahsin B.

ZONGULDAK
Halil B.
Hüsnü B.
Ragıp B.
Rifat B.
Mehmet Nafiz B .

[*Reye İştirak Etmeyenler*]

ADANA
Zamir B.

AMASYA
Nafiz B.

ANKARA
Gazi Mustafa Kemal Paşa (Reisicumhur)
Şakir B.

ANTALYA
Hasan Sıtkı B.

AYDIN
Dr. Mazhar B.
Emin Fikri B.
Tahsin B.

BALIKESİR
Hayrettin B.
Kâzım Paşa (Reis)

BİLECİK
İbrahim B.

BOLU
Cevat Abbas B.
Dr. Emin Cemal B.

BURDUR
Mustafa Şeref B.

BURSA
Asaf B.
Senih B.

CEBELİBEREKET
Avni Paşa

ÇORUM
Dr. Mustafa B.

DENİZLİ
Dr. Kâzım B.

ELÂZİZ
Hüseyin B.
Muhittin B.

ERZURUM
Tahsin B.

GAZİANTEP
Ferit B.

GİRESUN
Hakkı Tarık B.
Tahir B.

GÜMÜŞHANE
Cemal Hüsnü B. (M.)
Hasan Fehmi B.
Şevket B.

HÂKKÂRİ
İbrahim B.

İSTANBUL
Ahmet Rasim B.
Akçoraoğlu Yusuf B.
Edip Servet B.
Haydar B.

İZMİR
Dr. Tevfik Rüştü B. (V.)
Mahmut Esat B. (V.)

KASTAMONU
Mehmet Fuat B.

KAYSERİ
Dr. Halit B.

KIRŞEHİR
Yahya Galip B.

KONYA
Nevzat B.

KÜTAHYA
Nuri B.
Ragıp B.

MALATYA
Dr. Fazıl Berki B.
İsmet Paşa (Başvekil)

MANİSA
Bahri B.
Kemal B.

MARAŞ
Mithat B.

MARDİN
Yakup Kadri B.

MUĞLA
Ali Nazmi B.
Şükrü Kaya B. (V.)
Yunus Nadi B.

ORDU
Halil Sıtkı B.

RİZE
Ali B.
FuatB.
Hasan Cavit B.

SAMSUN
Avni B.

SİNOP
Recep Zühtü B.

SİVAS
Ziyaettin B.

TEKİRDAĞ
Faik B.

TOKAT
Hüseyin Hüsnü B.
Şevki B.

TRABZON
Abdullah B.
Arif B.

URFA
Ali Saip B.
Mahmut B.

VAN
Münip B.

ZONGULDAK
Tunalı Hilmi B.

[*Münhaller*]

Kars	1
Samsun	1
Yekûn	2

1928 Senei Maliyesi Rüsumat Bütçesine Tahsisatı Fevkalâde Vazına Dair Kanunun Neticei Arâsı

(Kanun kabul edilmiştir)

Âza adedi	:	316
Reye iştirak edenler	:	241
Kabul edenler	:	241
Reddedenler	:	—
Müstenkifler	:	—
Reye iştirak etmeyenler	:	73
Münhaller	:	2

[*Kabul Edenler*]

ADANA
Hilmi B.
Kadri B.
Kemal B.

AFYONKARAHİSAR
Ali B.
Haydar B.
İzzet B.
İzzet Ulvi B.
Musa Kâzım B.
Ruşen Eşref B.

AKSARAY
Besim Atalay B.
Kâzım B.
Neşet B.

AMASYA
Esat B.
İsmail Hakkı B.
Nafiz B.

ANKARA
Ali B.
Halit Ferit B.
İhsan B.
Rifat B.
Sami B.
Şakir B.
Talât B.

ANTALYA
Ahmet Sâki B.
Dr. Cemal B.
Süleyman Şevket B.

ARTVİN
Asım B.
Mehmet Ali B.

AYDIN
Dr. Reşit Galip B.
Mithat B.

BALIKESİR
Ali Şuuri B.
Emin B.
Fahrettin B.
İsmail Hakkı B.
Mehmet Âkif B.
Mehmet Cavit B.
Osman Niyazi B.
Sadık B.

BEYAZIT
Halit B.
İhsan B.
Şefik B.

BİLECİK
Asaf B.
Rasim B.

BİTLİS
İlyas Sami B.
Muhittin B.
Muhittin Nami B.

BOLU
Cemil B.
Falih Rıfkı B.
Şükrü B.

BURDUR
Salih Vahit B.

BURSA
Ahmet Münir B.
Bakteriyolog Refik B.
Dr. Esat B.
Muhlis B.
Mustafa Fehmi B.
Refet B.

CEBELİBEREKET
Ali Rıza B.
Naci Paşa

ÇANAKKALE
Mehmet B.
Samih Rıfat B.
Şükrü B.
Ziya Gevher B.

ÇANKIRI
Mustafa Abdülhalik B.
Rifat B.
Talât B.
Ziya B.

ÇORUM
İsmail Kemal B.
İsmet B.
Münir B.
Ziya B.

DENİZLİ
Dr. Kâzım B.
Emin Arslan B.
Haydar Rüştü B.
Mazhar Müfit B.
Yusuf B.

EDİRNE
Faik B.
Hasan Hayri B.
Şakir B.
Zeki Mesut B.

ELÂZİZ
Hasan Tahsin B.
Hüseyin B.
Mustafa B.
Nakyettin B.

ERZİNCAN
Abdülhak B.
Aziz Samih B.
Mustafa B.
Saffet B.

ERZURUM
Ahmet Fikri B.
Asım B.
Aziz B.
Nafi Atuf B.
Nafiz B.
Necip Asım B.

ESKİŞEHİR
Ali Ulvi B.
Dr. İsmil Besim Paşa
Emin B.
Sait B.

GAZİANTEP
Ahmet Remzi B.
Ali Cenani B.
Kılıç Ali B.
Reşit B.
Şahin B.

GİRESUN
Hacim Muhitin B.
Kâzım B.
Şevket B.

GÜMÜŞHANE
Halil Nihat B.
Hasan Fehmi B.

İSPARTA
Hüseyin Hüsnü B.
İbrahim B.
Mükerrem B.
Rıza B.

İÇEL
Emin B.
Hakkı B.

İSTANBUL
Behiç B.
Dr. Hakkı Şinasi Paşa
Dr. Nurettin Âli B.
Dr. Refik B.
Fuat B.
Hamdi B.
Hamdullah Suphi B.
Hüseyin B.
İhsan Paşa
Süreyya Paşa
Tevfik Kâmil B.
Ziyaettin B.

İZMİR
Enver B.
Hüseyin B.
Kâmil B.
Mahmut Celâl B.
Mahmut Esat B.
Mustafa Necati B.
Mustafa Rahmi B.
Münir B.
Osmanzade Hamdi B.
Saraçoğlu Şükrü B.

KARS
Ağaoğlu Ahmet B.
Baha Tali B.
Dr. Sadrettin B.
Halit B.

KASTAMONU
Ali Rıza B.
Cemal B.
Refik B.
Velet Çelebi B.

KAYSERİ
Ahmet Hilmi B.
Dr. Burhanettin B.
Hasan Ferit B.
Reşit B.

KIRKLARELİ
Mehmet Nahit B.
Şevket B.

KIRŞEHİR
Hazım B.
Lütfi Müfit B.

KOCAELİ
İbrahim B.
İbrahim Süreyya B.
Kemalettin B.
Kılıçoğlu Hakkı B.
Ragıp B.
Reşit Saffet B.
Salâhattin B.

KONYA
Ahmet Hamdi B.
Fuat B.
Kâzım Hüsnü B.
Musa Kâzım B.
Mustafa B.
Naim Hâzım B.
Refik B.
Tevfik Fikret B.
Zühtü B.

KÜTAHYA
Cevdet B.
İbrahim B.
İsmail Hakkı B.
Niyazi Asım B.

MALATYA
Abdülmuttalip B.
Dr. Hilmi B.
Mahmut Nedim B.
Vasıf B.

MANİSA
Âkif B.
Dr. Saim B.
Kâni B.
Mehmet Sabri B.
Mustafa Fevzi B.
Osman B.
Yaşar B.

MARAŞ
Abdülkadir B.
Mehmet B.
Nurettin B.

MARDİN
Abdürrezak B.
Ali Rıza B.
Nuri B.

MERSİN
Ali Münif B.
Hakkı B.

MUĞLA
Nuri B.

NİĞDE
Ata B.
Faik B.
Galip B.
Halit B.

ORDU
Halil Sıtkı B.
Recai B.
Şevket B.

RİZE
Âkif B.
Âtıf B.
Fuat B.

SAMSUN
Âdil B.
Ali Râna B.
Dr. Asım B.
Ethem B.

SİİRT
Halil Hulki B.
Mahmut B.

SİNOP
Refik İsmail B.
Yusuf Kemal B.

SİVAS
İbrahim Alâaddin B.
Necmettin Sadık B.
Rahmi B.
Rasim B.
Remzi B.
Şemsettin B.

ŞARKİ KARAHİSAR
İsmail B.
Mehmet Emin B.
Tevfik B.

TEKİRDAĞ
Celâl Nuri B.
Cemil B.

TOKAT
Bekir Lütfi B.
Hüseyin Hüsnü B.
Mustafa Vasfi B.

TRABZON
Ali Becil B.
Arif B.
Danış B.
Hasan B.
Nebizade Hamdi B.
Süleyman Sırrı B.
Şefik B.

URFA
Dr. Rafet B.
Ferit Celâl B.
Refet B.

VAN
Hakkı B.
Münip B.

YOZGAT
Avni B.
Hamdi B.
Salih B.
Süleyman Sırrı B.
Tahsin B.

ZONGULDAK
Halil B.
Hüsnü B.
Ragıp B.
Rifat B.

[*Reye İştirak Etmeyenler*]

ADANA
Zamir B.

ANKARA
Gazi Mustafa Kemal Paşa (Reisicumhur)
Şakir B.

ANTALYA
Hasan Sıtkı B.
Rasih B.

AYDIN
Dr. Mazhar B.
Emin Fikri B.
Tahsin B.

BALIKESİR
Hayrettin B.
Kâzım Paşa (Reis)

BİLECİK
İbrahim B.

BOLU
Cevat Abbas B.
Dr. Emin Cemal B.

BURDUR
Mustafa Şeref B.

BURSA
Asaf B.
Dr. Şefik Lütfi B.
Senih B.

CEBELİBEREKET
Avni Paşa

ÇORUM
Dr. Mustafa B.

DENİZLİ
Necip Âli B.

DİYARBEKİR
İshak Refet B.
Kâzım Paşa
Rüştü B.
Zekâi B.

ELÂZİZ
Muhittin B.

ERZURUM
Tahsin B.

GAZİANTEP
Ferit B.

GİRESUN
Hakkı Tarık B.
Tahir B.

GÜMÜŞHANE
Cemal Hüsnü B. (M.)
Şevket B.

HÂKKÂRİ
İbrahim B.

İSTANBUL
Ahmet Rasim B
Akçoraoğlu Yusuf B.
Edip Servet B.
Haydar B.

İZMİR
Dr. Tevfik Rüştü B.

KASTAMONU
Hasan Fehmi B.
Mehmet Fuat B.

KAYSERİ
Dr. Halit B.

KIRKLARELİ
Dr. Fuat B.

KIRŞEHİR
Yahya Galip B.

KONYA
Hüsnü B.
Nevzat B.

KÜTAHYA
Nuri B.
Ragıp B. (V.)
Recep B.

MALATYA
Dr. Fazıl Berki B.
İsmet Paşa (Başvekil)

MANİSA
Bahri B.
Kemal B.

MARAŞ
Mithat B.

MARDİN
İrfan Ferit B.
Yakup Kadri B.

MUĞLA
Ali Nazmi B.
Şükrü Kaya B. (V.)
Yunus Nadi B.

ORDU
Hasan Fahri B.
İsmail B.

RİZE
Ali B.
Esat B.
Hasan Cavit B.

SAMSUN
Avni B.

SİNOP
Recep Zühtü B.

SİVAS
Ziyaettin B.

TEKİRDAĞ
Faik B.

TOKAT
Süreyya Tevfik B.
Şevki B.

TRABZON
Abdullah B.

URFA
Ali Saip B.
Mahmut B.

ZONGULDAK
Mehmet Nafiz B.
Tunalı Hilmi B.

[*Müṇhaller*]

Kars	1
Samsun	1
Yekûn	2

Erzincan Mebusu Saffet Bey ve Rüfekasının İcra Vekilleri Heyetine İtimat Beyan Olunması Hakkındaki Takririn Neticei Arası

(Takrir kabul edilmiştir)

Âza adedi	:	316
Reye iştirak edenler	:	257
Kabul edenler	:	257
Reddedenler	:	—
Müstenkifler	:	—
Reye iştirak etmeyenler	:	57
Münhaller	:	2

[*Kabul Edenler*]

ADANA
Hilmi B.
Kadri B.
Kemal B.

AFYONKARAHİSAR
Ali B.
Haydar B.
İzzet B.
İzzet Ulvi B.
Musa Kâzım B.
Ruşen Eşref B.

AKSARAY
Besim Atalay B.
Kâzım B.
Neşet B.

ANKARA
Ali B.
Halit Ferit B.
İhsan B.
Rifat B.
Sami B.
Şakir B.
Talât B.

ANTALYA
Ahmet Sâki B.
Dr. Cemal B.
Rasih B.
Süleyman Şevket B.

ARTVİN
Asım B.
Mehmet Ali B.

AYDIN
Dr. Reşit Galip B.
Emin Fikri B.
Mithat B.

BALIKESİR
Ali Şuuri B.
Emin B.
Fahrettin B.
Hayrettin B.
İsmail Hakkı B.
Kâzım Paşa
Mehmet Âkif B.
Mehmet Cavit B.
Osman Niyazi B.
Sadık B.

BEYAZIT
Halit B.
İhsan B.
Şefik B.

BİLECİK
Asaf B.
Rasim B.

BİTLİS
İlyas Sami B.
Muhittin B.
Muhittin Nami B.

BOLU
Cemil B.
Cevat Abbas B.
Şükrü B.

BURDUR
Salih Vahit B.

BURSA
Ahmet Münir B.
Bakteriyolog Refik B.
Dr. Esat B.
Dr. Şefik Lütfi B.
Muhlis B.
Mustafa Fehmi B.
Refet B.
Senih B.

CEBELİBEREKET
Ali Rıza B.
Naci Paşa

ÇANAKKALE
Mehmet B.
Samih Rıfat B.
Şükrü B.
Ziya Gevher B.

ÇANKIRI
Rifat B.
Talât B.
Ziya B.

ÇORUM
İsmail Kemal B.
İsmet B.
Münir B.
Ziya B.

DENİZLİ
Emin Arslan B.
Haydar Rüştü B.
Mazhar Müfit B.
Necip Âli B.
Yusuf B.

DİYARBEKİR
İshak Refet B.
Kâzım Paşa
Rüştü B.
Zekâi B.

EDİRNE
Faik B.
Hasan Hayri B.
Şakir B.
Zeki Mesut B.

ELÂZİZ
Hasan Tahsin B.
Hüseyin B.
Mustafa B.
Nakyettin B.

ERZİNCAN
Abdülhak B.
Aziz Samih B.
Mustafa B.
Saffet B.

ERZURUM
Ahmet Fikri B.
Asım B.
Aziz B.
Nafi Atuf B.
Nafiz B.
Necip Asım B.
Tahsin B.

ESKİŞEHİR
Ali Ulvi B.
Dr. İsmail Besim Paşa
Emin B.
Sait B.

GAZİANTEP
Ahmet Remzi B.
Ali Cenani B.
Kılıç Ali B.
Reşit B.
Şahin B.

GİRESUN
Hacim Muhittin B.
Kâzım B.
Şevket B.

GÜMÜŞHANE
Halil Nihat B.
Hasan Fehmi B.

İSPARTA
Hüseyin Hüsnü B.
Mükerrem B.
Rıza B.

İÇEL
Emin B.
Hakkı B.

İSTANBUL
Ahmet Rasim B.
Behiç B.
Dr. Hakkı Şinasi Paşa
Dr. Nurettin Âli B.
Edip Servet B.
Fuat B.
Hamdi B.
Hamdullah Suphi B.
Hüseyin B.
İhsan Paşa
Süreyya Paşa
Tevfik Kâmil B.
Ziyaettin B.

İZMİR
Enver B.
Hüseyin B.
Kâmil B.
Mahmut Celâl B.
Münir B.
Osmanzade Hamdi B.

KARS
Ağaoğlu Ahmet B.
Baha Tali B.
Dr. Sadrettin B.
Halit B.

KASTAMONU
Ali Rıza B.
Cemal B.
Hasan Fehmi B.
Mehmet Fuat B.
Refik B.
Velet Çelebi B.

KAYSERİ
Ahmet Hilmi B.
Dr. Burhanettin B.
Hasan Ferit B.
Reşit B.

KIRKLARELİ
Dr. Fuat B.
Mehmet Nahit B.
Şevket B.

KIRŞEHİR
Hazım B.
Lütfi Müfit B.

KOCAELİ
İbrahim B.
İbrahim Süreyya B.
Kemalettin B.
Kılıçoğlu Hakkı B.
Ragıp B.
Reşit Saffet B.
Salâhattin B.

KONYA
Ahmet Hamdi B.
Fuat B.
Hüsnü B.
Kâzım Hüsnü B.
Musa Kâzım B.
Mustafa B.
Naim Hâzım B.
Refik B.
Tevfik Fikret B.
Zühtü B.

KÜTAHYA
Cevdet B.
İbrahim B.
İsmail Hakkı B.
Niyazi Asım B.
Nuri B.

MALATYA
Abdülmuttalip B.
Dr. Fazıl Berki B.
Dr. Hilmi B.
Mahmut Nedim B.
Vasıf B.

MANİSA
Âkif B.
Dr. Saim B.
Kâni B.
Kemal B.
Mehmet Sabri B.
Mustafa Fevzi B.
Osman B.
Yaşar B.

MARAŞ
Abdülkadir B.
Mithat B.
Nurettin B.

MARDİN
Abdürrezak B.
Ali Rıza B.
Yakup Kadri B.

MERSİN
Ali Münif B.
Hakkı B.

MUĞLA
Nuri B.

NİĞDE
Ata B.
Faik B.
Galip B.
Halit B.

ORDU
Hasan Fahri B.
İsmail B.
Recai B.
Şevket B.

RİZE
Âkif B.
Âtıf B.
Fuat B.

SAMSUN
Âdil B.
Ali Râna B.
Dr. Asım B.
Ethem B.

SİİRT
Halil Hulki B.
Mahmut B.

SİNOP
Refik İsmail B.
Yusuf Kemal B.

SİVAS
İbrahim Alâaddin B.
Necmettin Sadık B.
Rahmi B.
Rasim B.
Remzi B.
Şemsettin B.
Ziyaettin B.

ŞARKİ KARAHİSAR
İsmail B.
Mehmet Emin B.
Tevfik B.

TEKİRDAĞ
Celâl Nuri B.
Cemil B.

TOKAT
Bekir Lütfi B.
Hüseyin Hüsnü B.
Mustafa Vasfi B.
Süreyya Tevfk B.
Şevki B.

TRABZON
Ali Becil B.
Arif B.
Danış B.
Hasan B.
Nebizade Hamdi B.
Süleyman Sırrı B.
Şefik B.

URFA
Ali Saip B.
Dr. Rafet B.
Ferit Celâl B.
Refet B.

VAN
Hakkı B.
Münip B.

YOZGAT
Avni B.
Hamdi B.
Salih B.
Süleyman Sırrı B.
Tahsin B.

ZONGULDAK
Halil B.
Hüsnü B.
Ragıp B.
Rifat B.

[*Reye İştirak Etmeyenler*]

ADANA
Zamir B.

AMASYA
Esat B.
İsmail Hakkı B.
Nafiz B.

ANKARA
Gazi Mustafa Kemal Paşa (Reisicumhur)

ANTALYA
Hasan Sıtkı B.

AYDIN
Dr. Mazhar B.
Tahsin B.

BİLECİK
İbrahim B.

BOLU
Dr. Emin Cemal B.
Falih Rıfkı B.

BURDUR
Mustafa Şeref B.

BURSA
Asaf B.

CEBELİBEREKET
Avni Paşa

ÇANKIRI
Mustafa Abdülhalik B.

ÇORUM
Dr. Mustafa B.

DENİZLİ
Dr. Kâzım B.

ELÂZİZ
Muhittin B.

GAZİANTEP
Ferit B.

GİRESUN
Hakkı Tarık B.
Tahir B.

GÜMÜŞHANE
Cemal Hüsnü B. (M.)
Şevket B.

HÂKKÂRİ
İbrahim B.

İSPARTA
İbrahim B.

İSTANBUL
Akçoraoğlu Yusuf B.
Dr. Refik B.
Haydar B.

İZMİR
Dr. Tevfik Rüştü B.
Mahmut Esat B.
Mustafa Necati B.
Mustafa Rahmi B.
Saraçoğlu Şükrü B.

KAYSERİ
Dr. Halit B.

KIRŞEHİR
Yahya Galip B.

KONYA
Nevzat B.

KÜTAHYA
Ragıp B.
Recep B.

MALATYA
İsmet Paşa (Başvekil)

MANİSA
Bahri B.

MARAŞ
Mehmet B.

MARDİN
İrfan Ferit B.
Yakup Kadri B.

MUĞLA
Ali Nazmi B.
Şükrü Kaya B.
Yunus Nadi B.

ORDU
Halil Sıtkı B.

RİZE
Ali B.
Esat B.
Hasan Cavit B.

SAMSUN
Avni B.

SİNOP
Recep Zühtü B.

TEKİRDAĞ
Faik B.

TRABZON
Abdullah B.

URFA
Mahmut B.

ZONGULDAK
Mehmet Nafiz B.
Tunalı Hilmi B.

[*Mümhaller*]

Kars	1
Samsun	1
Yekûn	2

ESKİŞEHİR'İN YENİ MAHALLESİNDEN KASAP YAKUP HOCAOĞLU NURİ EFENDİ HAKKINDAKİ HATAYI ADLİNİN ISLAHINA DAİR (3/158) NUMARALI BAŞVEKÂLET TEZKERESİ VE ADLİYE ENCÜMENİ MAZBATASI

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Sarhoş olduğu halde havaya silâh atmak ve jandarmalara teşhiri silâh ve italei lisanda bulunmak maddesinden dolayı mülga Ceza Kanununun 113 ncü maddesine tevfikan yedi ay müddetle hapsine ve cürüm ikaı esnasında on sekiz yaşını ikmal eylemediği cihetle aynı Kanunun kırkıncı maddesinin son fıkrası mucibince cezasının rubunun tenziliyle beş ay yedi gün hapsine Eskişehir Mahkemei Asliyesinden sadır olup Türk Ceza Kanununun meriyete vazından sonra indelitiraz tetkiki sırasında mahkûmun lehine olan kanunu ahirin elli beşinci maddesinin üçüncü bendi mucibince cezasının nısfının tenzili icap ederken bu cihet nazara alınmayarak hükmü gıyabinin tamamen tasdikine karar verildiği ve Mahkemei Temyizce de tasdik edildiği anlaşılan Eskişehir'in Yeni Mahallesinden Kasap Yakup Hocaoğlu Nuri Efendi hakkındaki hatayı adlinin ıslahı için Adliye Vekâleti Celilesinin sureti merbut 12 Temmuz 1928 tarih ve 659/342 numaralı tezkeresi İcra Vekilleri Heyetinin 22 Temmuz 1928 tarihli içtimaında tezekkür edilerek keyfiyetin Meclisi Âliye arzı takarrur etmiş ve evrakı müteferrikası leffen takdim kılınmıştır.

Muktezasının ifasına müsaade buyurulması istirham olunur efendim.

Başvekil
İsmet

Adliye Vekâleti Celilesinin 12 Temmuz 1928 tarih ve (651/342) numaralı Tezkeresi Suretidir.

Sarhoş olduğu halde havaya silâh atmak ve jandarmalara teşhiri silâh ve italei lisanda bulunmak maddesinden maznun Eskişehir'in Yeni Mahallesinden Kasap Yakup Hocaoğlu Nuri Efendinin mülga Ceza Kanununun 113 ncü maddesine tevfikan yedi ay müddetle hapsine ve hini ikaı cürümde henüz on sekiz yaşını ikmal etmediğinden aynı kanunun 40 ncı maddesinin son fıkrası mucibince cezasının rubunun bittenzil beş ay yedi gün müddetle ıslahı nefsiçin hapsine dair Eskişehir Mahkemei Asliyesinden sadır olan 28 Haziran 1928 tarihli hükmün Türk Ceza Kanununun mevkii meriyete vazından sonra indelitiraz tetkiki sırasında mahkûmun lehine olan kanunu ahirin 55 nci maddesinin üçüncü bendi mucibince cezasının nısfının tenzili icap ederken bu cihet nazarı dikkate alınmaksızın hükmü gıyabinin tamamen tasdikine karar verildiği ve kararı mezkûrün Temyizen teyit ve tasdik kılındığı anlaşılmış ve merkum hakkındaki mahkûmiyet ilâmının berveçhi mezkûr Temyizce musaddak bulunması itibariyle turuku âdiyei kanuniyeye bittevessül ıslahı imkânı mefkut ve fazla mahkûmiyetin ancak affı hususi istihsali suretiyle refi mümkün bulunmuş olduğundan esbabı maruzadan naşi merkumun badettenzil mahkûm bulunduğu beş ay yedi gün hapis cezasından Türk Ceza Kanununun 55 nci maddesinin 3 ncü bendi mucibince başkaca tenzili icap eden 33 gününün affı esbabının istikmaline müsaade buyurulması ricasiyle bu baptaki evrakı hükmiye dosyası rapten takdim kılındı efendim hazretleri.

Adliye Vekili Namına
Müsteşar
Fuat

Riyaseti Celileye

Sarhoş olduğu halde havaya silâh atmak ve jandarmalara teşhiri silâh ve sövmek maddelerinden dolayı eski Ceza Kanununun 113 ncü maddesine tevfikan 7 ay hapsine ve cürmün ikaı esnasında 18 yaşını bitirmediğinden aynı kanunun 40 ncı maddesi mucibince cezanın rubunun tenzili ile 5 ay 7 gün hapsine dair Eskişehir'in Asliye Mahkemesinden sadır olan kararı gıyabi yeni Kanunun tatbikinden sonra itirazen tetkiki sırasında kanunun elli beşinci maddesinin üçüncü bendine tevfikan cezanın yarısının tenzili icap ederken bu cihet nazarı itibara alınmayarak hükmünün tasdik edildiği ve Temyiz Mahkemesince de bu kararın tasdik edildiği anlaşılan Eskişehir'in Yeni Mahallesinden Kasap Yakup Hocaoğlu Nuri Efendi hakkındaki adli hatanın ıslahı zımnında mahkûmun yukarda yazılı 5 ay 7 gün hapis cezasının Türk Ceza Kanununun mezkûr 55 nci maddesinin üçüncü fıkrasına tevfikan başkaca tenzili icap eden 33 gün hapsin affı hakkında B. V.'in 29.9.1928 tarih ve (6/3109) numaralı tezkeresi Adalet Encümenine tevdî edilmekle tetkik ve müzakere olundu.

Nuri Efendinin mahkûm olduğu hapis cezasından 33 günün affı hakkındaki marüzzikir esbap varit ve kanuni olmakla olveçhile 33 gün hapis cezasının Teşkilâtı Esasiye Kanununun 26 ncı maddesine

tevfikan bilcümle netayici hukukiyesine şâmil olmak üzere affı hususunun Heyeti Umumiyenin nazarı tasvibine arzına müttefikan karar verildi.

Adliye Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Manisa	Kocaeli
Mustafa Fevzi	Selâhattin
Kâtip	Aza
Yozgat	Balıkesir
A. Hamdi	Sâdık
Aza	Aza
Kayseri	Çorum
Reşit	Münir

Aza	Aza
Antalya	Kocaeli
A. Sâki	Ragıp
Aza	Aza
Ankara	Saruhan
İhsan	Kemal
Aza	Aza
Konya	İzmir
Refik	Enver
Aza	Aza
Konya	Balıkesir
M. Kâzım	O. Niyazi

Sıra No. : 5

MÜDAFAAİ MİLLİYE VEKÂLETİNİN 1928 SENESİ BÜTÇESİNE TAHSİSATI FEVKALÂDE İTASI HAKKINDA (1/274) NUMARALI KANUN LÂYİHASI VE BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATASI

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Müdafaai Milliye Vekâletinin 1928 senesi bütçesine tahsisatı fevkalâde itası hakkında vekâleti müşarünileyhaca teklif ve Maliye Vekâleti Celilesince tadilen tanzim edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin 10 Teşrinievvel 1928 tarihli içtimada tezekkür ve Meclisi Âliye arzı tasvip olunan Kanun Lâyihasiyle esbabı mucibe mazbatasının musaddak sureti leffen takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin işarına müsaade buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı Mucibe Lâyihası

1336, 1337, 1338 senelerinde bazı devair, müessesat ve kıtaat mutemetlerine mezuniyeti kanuniye dairesinde verilen avanslar mezkûr senelerdeki fevkalâde hadisatın netayici zaruriyesinden olarak seneleri zarfında mahsubundan kat'ı nazar, mutemetlerin mensup bulunduğu kıtaatın lağvı kendilerinin suveri muhtelife kısmen ordudan ayrılmaları, hesapların dağılması veyahut mevcut sarf evraklarının tekemmül etmemiş olması gibi esbabı muhtelife tahtında bu seneleri takip eden beş sene zarfında da mahsup edilememiş ve Muhasebei Umumiye Kanunu mucibince beş sene geçtikten sonra da bu muamelenin ifasına imkân kalmamış olduğundan açık kalan avansların tahsisat almak suretiyle kapatılmasına zaruret hasıl olmuştur. Münhasıran kuyudatın tesviyesini ve mutemetlerin ibrazını istilzam eyleyen ve nakit vaziyetine haizi tesir olmayan merbut Lâyihayı Kanuniye bu esasa göre tanzim ve leffen takdim kılınmıştır.

Riyaseti Celileye

Milli Müdafaa Vekâletinin 1928 senesi bütçesine tahsisatı fevkalâde itası hakkında Başvekâletten varit olup Encümenimize havale buyurulan Kanun Lâyihası Maliye Vekili Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Esbabı mucibe lâyihasında zikredildiği veçhile 1336, 1337, 1338 senelerinde bazı devair, müessesat ve kıtaat mutemetlerine mezuniyeti kanuniye dairesinde verildiği ve sarf edildiği halde mezkûr seneler zarfındaki ahvali fevkalâde neticesi olarak şimdiye kadar mahsubuna imkân kalmayan avansların Müdafaai Milliye bütçesine tahsisatı fevkalâde vazı suretiyle icrayı mahsubu zaruri olduğu Maliye Vekili Beyin şifahen vukubulan izahatiyle anlaşılmış ve zaten bu tahsisatın istilzam eylediği sarfiyat mukaddema icra edilmiş olduğundan bu kanunla senei maliye bütçesine şeklen tahsisatı fevkalâde ita olunmakla beraber hakikatta 1928 senesi bütçe sarfiyatı tezyit edilmeyip ancak keyfiyeti Hazine hesabatının bazı kuyudunda tashihat icrasından ibaret kalacağı cihetle Encümenimizce de matlup tahsisatın itasında mahzur görülmemiş ve teklif edilen kanunun birinci maddesinde şekle ait bazı tadilât ile beraber lâyihanın Heyeti Umumiyeye arzına karar verilmiştir.

H. Tahsin	Niyazi Asım
A. Şuuri	Mitat
Muhlis	Rasim
Mükerrem	Atâ
Şefik	Şakir
Nahit	Kâzım

Hükümetin Teklifi

Müdafaai Milliye Vekâletinin 1928 Senesi Bütçesine Tahsisatı Fevkalâde İtası Hakkında Kanun Lâyihası

Birinci Madde — 336, 337 ve 338 senelerinde verilip üzerlerinden beş sene geçtiği için duyun tertiplerinde dahi mahsubuna imkân kalmayan avansların mahsup muamelesini teminen Müdafaai Milliye Vekâletinin 1928 senesi bütçesinde yeniden açılan 888 numaralı fasla altıyüzseksen birbin yüz altmış lira tahsisatı fevkalâde vaz olunmuştur.

İkinci Madde — Bu Kanun neşri tarihinden muteberdir.

Üçüncü Madde — Bu Kanunun ahkâmını icraya Maliye Vekili memurdur.

10 Teşrinievvel 1928

Başvekil	Adliye Vekili
İsmet	Mahmut Esat
Müdafaai Milliye Vekili	Dahiliye Vekili
Mustafa Abdülhalik	Şükrü Kaya
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
Dr. Tevfik Rüştü	Saraçoğlu Şükrü
Maarif Vekili	Nafia Vekâleti Vekili
Mustafa Necati	Mustafa Abdülhalik
İktisat Vekili	Sıhhiye ve Muaveneti
Mustafa Rahmi	İçtimaiye Vekili
	Dr. Refik

Bütçe Encümeninin Tadili

1928 Senesi M. M. V. İ. Bütçesine Tahsisatı Fevkalâde İtası Hakkında Kanun Lâyihası

Birinci Madde — 1336, 1337, ve 1338 senelerinde verilip elyevm düyun tertiplerinden dahi mahsubuna imkân kalmamış olan avansların mahsup muamelesini teminen 1928 senesi M. M. bütçesinde yeniden açılan 888 numaralı fasla 681 166 lira tahsisatı fevkalâde olarak vazolunmuştur.

İkinci Madde — Bu Kanun neşri tarihinden muteberdir.

Üçüncü Madde — Bu Kanunun ahkâmını icraya Maliye Vekili memurdur.

Maliye Vekili memurdur.

Sıra No. : 6

VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ KANUNUNUN DÖRDÜNCÜ MADDESİNİN TEFSİRİ HAKKINDA (3/133) NUMARALI BAŞVEKÂLET TEZKERESİ VE ADLİYE, MALİYE VE BÜTÇE ENCÜMENLERİ MAZBATALARI

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun dördüncü maddesinin tefsirine dair Maliye Vekâleti Celilesinden yazılan 30 Nisan 1928 tarih ve 21981 numaralı tezkerenin musaddak sureti leffen takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil
İsmet

Maliye Vekâleti Celilesinin 30 Nisan 1928 Tarih ve 21981/175 Numaralı Tezkeresi Suretidir

Vefat edenlerin tayin ve tespiti ile verginin istiyfasını temin için Veraset Vergisi Kanununun dördüncü maddesinde her köyün heyeti ihtiyariyesinin her ayın on beşine kadar geçen ay zarfında kendi köylerinde vefat edenleri mübeyyin bir liste tanzim ile mahalli hükümetine verecekleri ve kırk beşinci maddesinde dahi dördüncü madde ahkâmına riayet etmeyen muhtar ve heyeti ihtiyariyelerden beş liradan yirmibeş liraya kadar hükmen cezayı nakdi alınacağı muharrer olup ancak dördüncü maddede her nasılsa «Köy heyeti ihtiyariyesi» denilmiş olması mahalle ihtiyar heyetlerinin bu kayıttan azade kalmaları suretinde telâkkilere sebep olarak ekseri mahallat ihtiyar heyetleri vefat edenler için liste itası cihetine yanaşmamakta oldukları gibi bunlar haklarında takibatı kanuniye icrasına da imkân bırakmamaktadır. Halbuki maddenin sebebi vazı şehir ve kasabalarda vergiye matrah teşkil edecek serveti müntakilenin daha ziyade bulunduğu pişi dikkate alındığı takdirde matlup ve fiyat listelerinin şehir ve kasabalardaki mahalle ihtiyar heyetlerinde de mecburiyet itasının vazıı kanunca maksut olduğunda şüpheye mahal kalmayacağı nitekim ahkâmı cezaiyeye mütedair olan kırk beşinci maddede muhtar ve ihtiyar heyetlerinin mutlak ve umumi surette zikredilmiş olması da bu noktayı nazarı müeyyet bulunduğu cihetle salifülarz dördüncü maddedeki «Köy heyeti ihtiyariyeleri» kaydı mahallat ve heyeti ihtiyariyelerine şumulünün Büyük Millet Meclisince tefsiren halli esbabının istikmal buyurulması arz olunur efendim.

Maliye Vekili
Saraçoğlu Şükrü

A. D. E. Mazbatası

Riyaseti Celileye

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun dördüncü maddesinin tefsirine mütedair Başvekâletin 30 . 4 . 1928 tarih ve 6/1966 numaralı tezkeresi Adliye Encümenine tevdi edilmekle Maliye Vekâletinden izam kılınan Maliye ve Varidat Birinci Şube Müdürü Nazif Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Salifüzzikr Kanununun dördüncü maddesinin lüzumu tefsiri hakkında Maliye Vekâletinin tezkeresinde: Vefat edenlerin tayin ve tespiti ile emval mevruse ve müntakileden intikal eden verginin temini istiyfası için her ayın onbeşine kadar geçen ay zarfında vefat edenlerin isimlerini mübeyyin bir liste tanzim ile mahalli hükümetine vermek mükellefiyetini heyeti ihtiyariyelere tahmil eden kanunun dördüncü maddesinde yalnız (Her köyün heyeti ihtiyariyesi) denilmiş olması mahalle ihtiyar heyetlerinin bu kayıttan azade kalmaları suretinde telâkkilere sebebiyet verdiği gibi bu mükellefiyetin müeyyedesi olarak dördüncü madde hükmüne riayet etmeyen muhtar ve heyeti ihtiyariye azalarından beş liradan yirmibeş liraya kadar hükmen cezayı nakdi alınacağına dair kırk altıncı maddenin dahi dördüncü maddeye atfı hüküm etmesinden ve o maddede ise yalnız köy heyeti ihtiyariyesinden bahis bulunmasından kanuni takibat icrasına da imkân bulunamamaktadır. Halbuki memaliki ecnebiyede vefat eden Türk tabiiyetini haiz kimseler hakkında konsoloslara bile kanun aynı mükellefiyeti ve cezayı tahmil etmiş olmasına göre mahalle heyeti ihtiyariyelerinin bu mecburiyetten vareste bırakılmaları ruh ve maksadı kanunda kabili telif olamayacağından keyfiyetin Meclisi Âlice tefsiren mahalle muhtar ve heyeti ihtiyariyelerine de teşmili lüzumu beyan edilmektedir.

Encümence cereyan eden müzakere; filhakika Veraset ve İntikal Kanunu ile istiyfa edilen verginin temini cibayeti emrinde bir yerde vefat edenlerin isimlerini mübeyyin listenin tanzimi mecburiyetinden mahalle muhtar ve ihtiyar heyetlerinin vareste kalması maksadı kanunla gayri kabili telif ve binaenaleyh Maliye Vekâletinin bu yolda dermeyan ettiği esbab varit görülmüş ise de mebhusu anh dördüncü madde (Her köyün heyeti ihtiyariyesi) diye muharrer ve kırk altıncı maddedeki cezayı nakdi ahzı hususu da dördüncü maddeye atfen zikredilmiş bulunmasından keyfiyetin tefsiren haline imkân görülememiş ve mahalle muhtarı ve ihtiyar heyetlerinin bu vazife ile mükellefiyetleri lüzumu da lâbüt bulunmuş olmakla meskûr maddenin tadili muafık görülerek olvechile tadilâtı havi tanzim olunan Lâyihai Kanuniye ittifakla kabul edilmiştir. Bermucibi havale Maliye Encümenine tevdii arz olunur.

Adliye Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Manisa	Kocaeli
Mustafa Fevzi	Selâhattin
Kâtip	Âza
Yozgat	Antalya
	Ahmet Sâki
Âza	Âza
Ankara	Konya
İhsan	Musa Kâzım
Âza	Âza
Balıkesir	Manisa
Sadık	Kemal
Âza	Âza
Çorum	Balıkesir
Münür	Osman Nuri
Âza	Âza

MA. E. Mazbatası

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun dördüncü maddesinin tefsiri hakkında Başvekâlet tezkeresi ve merbutu Adliye Encümeni mazbatası encümenimize havale buyurulmakla tetkik ve müzakere olundu:

Veraset ve İntikal Kanununun tahmil ettiği vazife noktasından mahalle ile köy muhtar ve heyeti ihtiyariyeleri arasında bir güna fark tasavvur edilemez. Mahaza maksadı tavzihen maddeyi kanuniye yazılması daha muafık görüldüğünden Adliye Encümenince tanzim edilen maddei muaddil encümenimizce de tasvip edilmiştir. Bermucibi havale Bütçe Encümenine tevdi olundu.

Maliye Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Gümüşhane	Gaziantep
Hasan Fehmi	Ahmet Remzi
Kâtip	Âza
Âza	Âza
	İstanbul
	Fuat
Âza	Âza
Kars	İçel
Dr. Sadrettin	Mehmet Hilmi

AD. E. nin Tadili

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun Dördüncü Maddesinin Muaddil Kanun Lâyihası

Madde 1. — Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun dördüncü maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

Her mahalle ve köyün muhtar ve ihtiyar heyetleri her ayın on beşine kadar, geçen ay zarfında kendi köylerinde vefat edenleri mübeyyin bir liste tanzim ile mahalli hükümete vermekle mükelleftir. Konsoloslar dahi her ayın on beşinde bulundukları mahalde vefat eden konsoloshanece mukayyet Türk tebaasının isim, şöhret ve sanatlarını onların Türkiye'de en son mukayyet oldukları mahalleri natık ellerindeki hüviyet varakalarıyla birlikte Maliye Vekâletine göndermeye mecburdurlar.

Madde 2. — Bu Kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3. — Bu Kanunun ahkâmını icraya Maliye, Adliye, Dahiliye ve Hariciye Vekilleri memurdur.